

Van kinderwerktuin tot buurtnatuurruimte

Roelke C. Posthumus

Educatief tuinieren in kinderwerktuinen

Er zijn in de stad Groningen drie kinderwerktuinen, waar leerlingen van de basisscholen in de stad educatief tuinieren.

Deze tuinen vormen een onderdeel van het Natuurmuseum, Centrum voor Natuur- en Milieueducatie.

Het zijn terreinen van 0,7 tot 1 ha groot, midden in een wijk gelegen.

Het Natuurmuseum beschouwt educatief tuinieren als een zeer doeltreffende manier om kinderen op te leiden tot mensen met een milieubewust gedrag.

In de tuin beleven de kinderen de natuur met hun hele lijf, met handen en voeten, door te ruiken, te voelen en te proeven.

Op kleine schaal met de natuur bezig zijn en er iets van leren begrijpen is een voorwaarde om later te kunnen beseffen wat op grote schaal in het milieu mis kan gaan.

In de kinderwerktuinen moet echter veel meer kunnen dan educatief tuinieren alleen.

Buurtnatuurruimte

Door het Natuurmuseum zijn dan ook plannen ontwikkeld om de drie kinderwerktuinen hierin te richten tot buurtnatuurruimte, op een zodanige wijze, dat de basisscholen voor al hun buitenwerk op het gebied van natuur- en milieueducatie in de tuinen terecht kunnen.

De kern van de voorzieningen in deze buurtnatuurruimte zal bestaan uit een twintigtal elementen, gekozen op grond van het deelschoolwerkplan natuuronderwijs en natuur- en milieueducatie voor het basisonderwijs.

De belangrijkste elementen zijn:

- een vlindertuin
- een weidegebied met extensief beheer
- een bosje
- een vijver en moeras
- een boomgaard
- een hoek met bloembollen en (andere)stinsenplanten
- een bloemenplukrand
- een bloemenrariteitenkabinet
- een kleine beestjestuin
- akkers met diverse graansoorten en vlas
- bijenkasten
- een kleine kinderboerderij
- een kruidentuin

Ruimere functie

Een op deze manier ingerichte tuin midden in een stadswijk krijgt een veel ruimere functie dan alleen die van educatieve tuin voor het onderwijs.

Voor speciale doelgroepen, zoals kleuters en ouderen zullen extra voorzieningen worden getroffen.

Het wordt een stukje waardevolle natuur, waar alle wijkbewoners de natuur kunnen ontmoeten en beleven. Bewoners uit de wijk zullen in de tuin de gelegenheid krijgen te experimenteren en te leren, hoe je milieuvriendelijk en ecologisch verantwoord kan omgaan met groen in de stad.

Wijkbewoners kunnen in de tuin terecht met allerlei vragen op het gebied van planten en de overige natuur.

Ze kunnen ook een stuk van de tuin adopteren, b.v. de kruidentuin of de kinderboerderij en dit onderhouden. Er wordt verwacht dat de buurtnatuurruimte op deze manier een sterk uitstralingseffect zullen hebben op

de wijze van beheer in de particuliere tuinen en dat alternatieve beheermethoden, uitgevoerd door de plantsoendienst, eerder door de bewoners geaccepteerd zullen worden.

Groene infrastructuur

Verwacht wordt ook dat de buurtnatuurruimte een belangrijke rol kunnen spelen in de groene infrastructuur van de stad Groningen.

Het betreft hier immers relatief grote terreinen met een hoge ecologische waarde.

De drie kinderwerktuinen die op dit ogenblik door het Natuurmuseum beheerd worden zijn allen middels groenstroken met het overige stadsgroen verbonden.

En als de buurtnatuurruimte ontmoetingsplaatsen in de wijk worden, waar mensen rustig door het bos kunnen wandelen, op een bankje bij de vijver kunnen zitten en met hun kinderen bij de kinderboerderij terecht kunnen, vervullen deze ook nog een rol in het kader van de gemeentelijke sociale vernieuwing (iets wat trouwens in de Europawijk in Haarlem op overtuigende wijze is aangetoond).

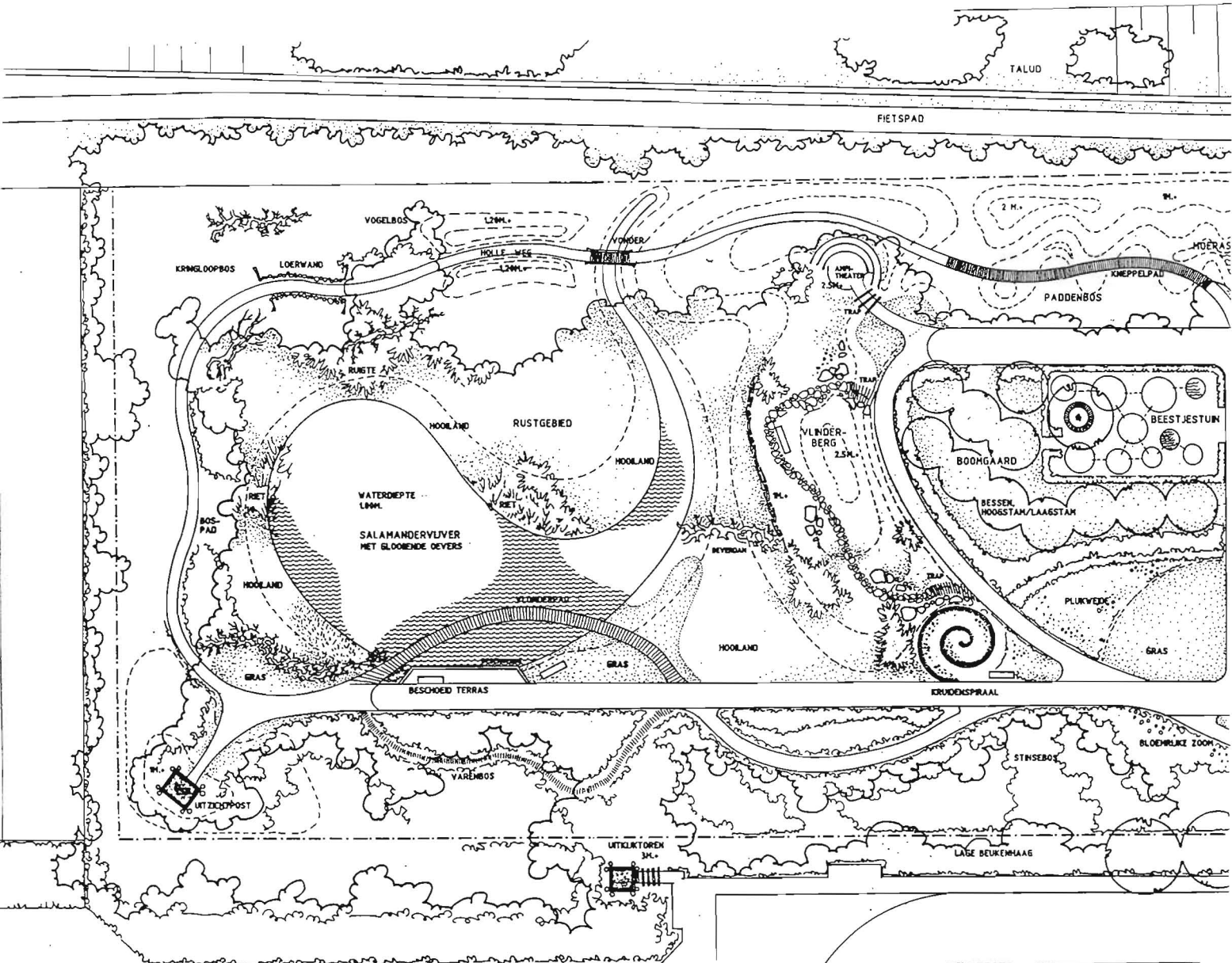
Het Natuurmuseum heeft inmiddels bij de Ministeries van Onderwijs en Wetenschappen en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij subsidie aangevraagd voor de herinrichting van de kinderwerktuinen.

Hopelijk zijn beide ministeries net zo overtuigd van het belang van dit soort natuurterreinen midden in de stad als wij van het Natuurmuseum.

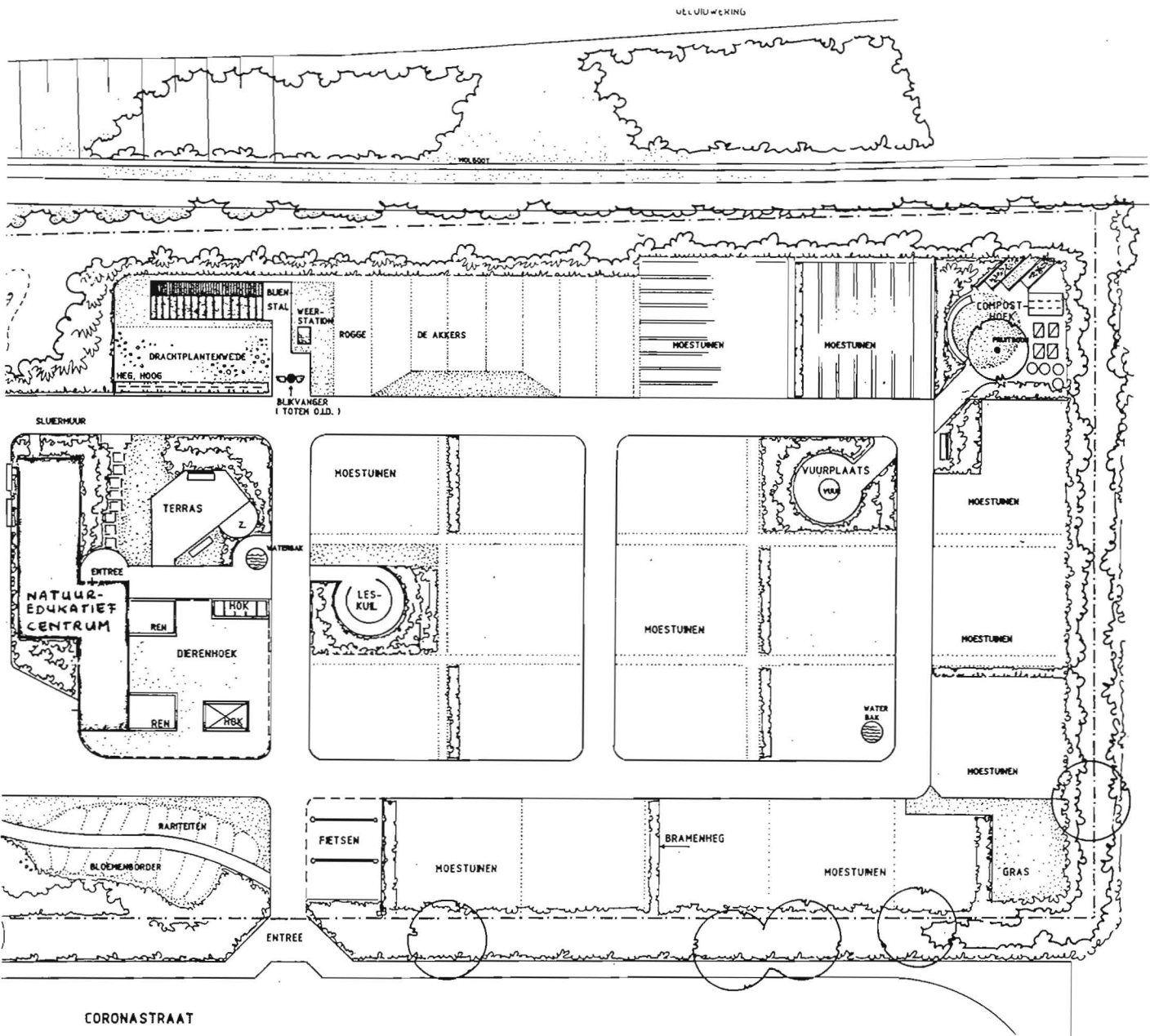
□

Roelke C. Posthumus, bioloog, is directeur van het Natuurmuseum, Centrum voor Natuur- en Milieueducatie in Groningen

Buurtnatuurruin "De Paddehof" Groningen

Deze ontwerp-tekening van een nieuw in te richten buurtnatuurruin in Groningen is het tastbare resultaat van de vruchtbare samenwerking binnen de werkgroep 'Herinrichting Kinderwerktuinen' (HIK). In deze werkgroep waren zowel mensen van het Natuurmuseum (directie en natuureducatieve medewerkers, waaronder de betrokken tuinleiders en -assistenten) als natuurruin'deskundigen' vertegenwoordigd. Hierdoor was het mogelijk, kennis en ervaring vanuit de natuureducatieve hoek met de ervaring, opgedaan in heem- en natuurruinen, op een zinvolle manier te combineren.

Herinrichting Schoolwerktuin
 Groningen-Paddepoel
 Stichting Ecoplan
 Adviesburo voor Natuurontwikkeling
 Mozartstr. 12
 9712 EC Groningen